

Utvecklings- och hållbarhetsrådets möte 8 januari 2021

Protokoll fört vid utvecklings- och hållbarhetsrådets digitala möte kl 8.30.

Närvarande: Ordföranden, lantrådet Veronica Thörnroos (VT) samt John Eriksson (JE), Rebecka Eriksson (RE), Niclas Forsström (NF), vice ordföranden Petra Granholm (PG), Barbara Heinonen (BHE - deltog vid punkterna 5b-8), talman Bert Häggblom (BHÄ), Marcus Koskinen-Hagman (MKH – deltog vid punkterna 1-5a), utvecklingsminister Alfons Röblom (AR) och vice ordföranden Peter Wiklöf (PW). Dessutom närvarade rådets huvudsekreterare Micke Larsson.

Förhinder att medverka: Ledamöterna Johanna Boijer-Svahnström (JBS), Birgitta Eriksson-Paulson (BEP) och Martha Hannus (MH).

Gäster: ministrarna Annika Hambrudd (AH) och Annette Holmberg-Jansson (AHJ) samt ordförandena för nätverksgruppen för hållbara storföretag Niklas Lampi (NL) och Anders Wiklund (AW) - deltog vid punkt 6. Dessutom närvarade hållbarhetslots Sofia Enholm (SE), ledande hållbarhetslots Irene Blomqvist (IB) samt koordinatör för arbetsgruppen för koordinering och rapportering Henrika Österlund (HÖ).

1. Mötets öppnande

Veronica Thörnroos önskade alla välkomna till [utvecklings- och hållbarhetsrådets](#) trettonde ordinarie möte. Talman Bert Häggblom hälsades välkommen som ny medlem i rådet.

Med anledning av den pågående pandemin uttryckte VT en oro för hur måendet hos oss alla som bor och verkar på Åland kommer att utvecklas under det kommande halvåret.

Rådet **noterade** att rådet, med Niclas Forsström, Petra Granholm och Martha Hannus som värdar, anordnade en informell sammankomst den 2 december 2020.

2. Godkännande av föregående mötesprotokoll

Rådet **godkände** protokollet från det senaste ordinarie mötet, den 25 september 2020.

3. Sammanställning av medborgarsamtal under pandemin – bilaga till Statusrapport 4

I enlighet med informationen vid utvecklings- och hållbarhetsrådets senaste ordinarie möte presenterade ML en sammanställning av "medborgarsamtalen under pandemin" (bilaga 1a och 1b). Bilaga 1a har inkluderats som en [bilaga till Statusrapport 4](#) ("Ålands väg under och ur coronakrisen").

Minister AH redogjorde för sina avsikter gällande det fortsatta arbetet för ökad tillit i allmänhet (mål 2 - Alla känner tillit och har verkliga möjligheter att vara delaktiga i samhället) och

medborgarsamtal i synnerhet. Avsikten är att vidareutveckla metoderna tillsammans med övriga medaktörer i bärkraftnätverket.

AH och ML framförde ett tack till alla som varit inblandade i genomförandet av medborgarsamtalen under hösten 2020.

Rådet **noterade** redogörelserna till kännedom och **konstaterade** att genomförandet av medborgarsamtalen har fört med sig ett flertal positiva effekter. Mot denna bakgrund **uttryckte** rådet en önskan om att medborgarsamtal fortsätter att genomföras och gärna med en omgång under våren 2021. AH åtog sig att, i samråd med PG, AR och SE, verka för ett regelbundet genomförande av medborgarsamtal.

4. Regeringens avsikter gällande Statusrapport 4 ("Ålands väg under och ur coronakrisen")

Vid rådets senaste ordinarie möte uttryckte rådet önskemålet om att regeringen skulle redogöra för sina avsikter kring hur statusrapportens innehåll integreras i landskapsregeringens fortsatta arbete (i synnerhet utvecklings- och hållbarhetsrådets framåtblick och de delar av statusrapporten som är ställda direkt till landskapsregeringen – kapitel 4).

Lantrådet VT redogjorde för regeringens avsikter (se bilaga 2 nedan) och inledde med att framföra ett tack till alla som deltog i det strategiska och långsiktiga tankearbete som är sammanställt i Statusrapport 4. Det sammantagna innehållet i statusrapporten har varit till betydande nytta för landskapsregeringen under hösten 2020 och har fungerat som vägledning, bland annat i utformandet av landskapsregeringens förslag till budget för landskapet Åland 2021 respektive landskapsregeringens meddelande till lagtinget angående Ålands reform- och investeringsprojekt i EU:s facilitet för återhämtning och resiliens.

Lantrådet VT belyste att hon upplever att regeringens budgetförslag ännu inte fullt ut är kompatibelt med utvecklings- och hållbarhetsagendan och uttryckte att avsikten är att ta ytterligare steg i den riktningen i kommande budgetprocess.

Mot bakgrund av redogörelsen (bilaga 2 nedan) och de inledande orden i samband med mötets öppnande **uttryckte lantrådet** en önskan om ett fokus på de kulturella och sociala aspekterna av utvecklings- och hållbarhetsagendan i rådets arbete under det kommande året.

Social- och hälsominister AHJ redogjorde utförligt för regeringens avsikter med specifikt fokus på de strategiska utvecklingsmålen 1 och 2. Rådet **noterade** att regeringen (1) kommer att genomföra en mångfald av åtgärder under 2021 som syftar till psykisk hälsa och välmående, (2) tillsatt en coronakommission som bland annat följer pandemins effekter på folkhälsan och (3) tar fram en folkhälsostrategi under 2021. Rådet **framförde** önskemålet att de strategiska utvecklingsmålen 1 och 2 (inklusive dess båda färdplaner) används som målbild i folkhälsostrategin.

JE informerade om att i "landskapsförordningen om landskapsregeringens allmänna förvaltning" har det tydliggjorts att regeringskansliet ansvarar för "strategisk samhällsutveckling" och att finansavdelningen ansvarar för "uppföljning av strategisk samhällsutveckling". Utvecklings- och hållbarhetsagendan, dess vision och strategiska utvecklingsmål utgör styrdokument för landskapets strategiska samhällsutvecklingsarbete.

Rådet **diskuterade** den ovanstående sammantagna redogörelsen. I diskussionen berördes bland annat (1) avgiftsfri gymnasieutbildning, (2) själens odling, utrymme för tjänstemän och politikeregen utveckling och landskapsförvaltningen som trivsamt och utvecklande arbetsplats, (3) att arbetsprocesser för hållbara och medvetna konsumtionsmönster inte har inletts av landskapsregeringen, (4) vindkraftsinvesteringar, (5) fiskodlingarnas påverkan på vattnets kvalitet och (6) civilsamhällets/föreningslivets roll och verksamhetsförutsättningar.

5. Delmål och huvudindikatorer

I enlighet med rådets önskemål vid det senaste ordinarie mötet har en översyn av delmål och indikatorer genomförts och resulterat dels i förslag till revideringar av delmål för två av de sju strategiska utvecklingsmålen, dels i ett förslag om tre huvudindikatorer för respektive strategiskt utvecklingsmål. Delmålens tidshorisont är år 2030.

5a. ML presenterade förslag till revidering av delmål för strategiska utvecklingsmålen 2 och 5.

Inledningsvis **betonade** rådet att det finns en risk för suboptimering i implementeringen av agendan och påminde därför om att inga av de sju strategiska utvecklingsmålen eller dess delmål är överställda de andra. Rådet **beslutade** om följande ändringar:

Strategiskt utvecklingsmål 2:

Bisatsen ”i synnerhet barnfamiljer och pensionärer” tas bort i delmålet ”Inga hushåll lever i en ekonomiskt utsatt position. Inkomstillväxten är högre för de 40 % som har lägst inkomster”.

Strategiskt utvecklingsmål 5:

Följande tre delmål ersätter de tidigare delmålen (som bibehålls som beskrivning av det strategiska utvecklingsmålet i sin helhet).

1. Åland ska ha 35 000 invånare.
2. Åland ska ha 14 000 arbetsplatser i privata näringslivet.
3. Åland ska ha 300 000 övernattande besökare årligen*.

* I kommersiell logianläggning. Besökare främst från närregionerna.

Rådet **noterade** att syftet med det tredje delmålet är att Åland ska ha ett ökande antal personer som knyter en djupare relation till det åländska samhället.

Vidare uttryckte rådet ett önskemål om att representanter för arbetsgruppen för mål 5, i syfte att presentera implementeringsarbetet, bjuds in till rådets nästa ordinarie möte.

PG och JE **belyste** att kvalitativa planeringsprocesser för mark- och vattenanvändningen är avgörande för en framgångsrik implementering av delmålen för mål 5. [Programmet för fysisk strukturutveckling](#), som rådet behandlade vid möte 15 mars 2019, utgör vägledning.

Rådet **bordlade** behandlingen av ett förslag om delmål om djurs välmående. BEP, RE, AR och ML gavs i uppdrag att, i linje med rådets diskussion, arbeta fram ett bearbetat förslag. Avsikten är att rådet därefter behandlar ett bearbetat förslag i skriftlig procedur.

5b. HÖ presenterade (1) en lägesrapport gällande framtagandet av förslag till huvudindikatorer för de sju strategiska utvecklingsmålen och (2) ett preliminärt upplägg för den löpande publiceringen av aktuella data för indikatorerna på hemsidan bärkraft.ax. HÖ betonade att utöver huvudindikatorerna kommer det att finnas möjligheter till kompletterande indikatorer för samtliga sju strategiska utvecklingsmål.

Rådet **noterade** presentationen till kännedom. Avsikten är att rådet behandlar slutligt förslag till huvudindikatorer i skriftlig procedur.

6. Lägesrapport från nätverksgruppen för hållbara storföretag

Ordförandena i [nätverksgruppen för hållbara storföretag](#), Niklas Lampi och Anders Wiklund, presenterade en lägesrapport från nätverksgruppen för hållbara storföretag (bilaga 3). Nätverksgruppen arbetar för närvarande med följande fokusområden:

- Samarbete inom integrering av ungdomar, arbetssökande och nyinflyttade.
- Ledarskapsutveckling genom erfarenhetsutbyte och gemensamma aktiviteter.
- Utvärdering av företagens inköp ur ett hållbarhetsperspektiv.
- Förankring av nätverksgruppens önskemål till landskapsregeringen (se bilaga 3).
- Gräsrotskampanjer för medarbetare (gärna även med andra företag och organisationer).
- Klimatåtagande där respektive företag åtar sig att (1) ha en ambitiös klimatstrategi, (2) beräkna företagets klimatpåverkan och (3) ha en minskande utsläppstrend.

Rådet **diskuterade** lägesrapporten och tackade för de omfattande insatser för utvecklings- och hållbarhetsagendans förverkligande som företagen i nätverksgruppen gemensamt respektive på egen hand har genomfört och framledes avser att genomföra.

7. Färdplaner – uppföljning av implementeringen

Ordföranden för arbetsgruppen för koordinering och rapportering, tillika rådsmedlem och landskapet förvaltningschef, JE presenterade en lägesuppdatering gällande [implementeringen av färdplanerna](#) (bilaga 4).

Rådet **noterade** lägesuppdateringen till kännedom och **beslutade** att hålla ett extra möte den 22 januari kl 9-11 i syfte att ge möjlighet för rådets medlemmar att föra en fördjupad diskussion kring lägesrapporten. Till mötet inbjuds målansvariga alternativt processledare.

8. Nästa ordinarie möte, övergripande mötesplanering 2021 samt upplägg medaktörer

Nästa ordinarie möte hålls den 7 maj kl 10.00-14.00 (inklusive arbetslunch). Avsikten är att delar av mötet genomförs tillsammans med arbetsgruppen för koordinering och rapportering.

Rådet **fastställde** följande övergripande mötesplanering för 2021:

8 januari	ordinarie möte
26 mars	medaktörmöte kl 9.00-11.30
7 maj	ordinarie möte kl 10.00-14.00
8 juni	bärkraftmötet "Åland 100 edition"/smygstart av jubileumsåret (eftermiddag/kväll)
30 augusti	ReGeneration-veckan 2021 (dialogmöte+gala – eftermiddag/kväll)
x september	ordinarie möte prel kl 8.30-11.30
x sept/okt	medaktörmöte prel kl 9.00-10.30

Rådet **noterade** att upplägget för medaktörerna och medaktörmötena har justerats från och med 1 januari 2021 (bilaga 5).

9. Mötets avslutande

VT avslutade mötet med ett tack för goda diskussioner.

Mötet avslutades kl 11.30.

Bilagor

- Bilaga 1a Medborgarsamtal – sammanställning
- Bilaga 1b Medborgarsamtal – rapport i ppt-format

- Bilaga 2 Regeringens avsikter gällande Statusrapport 4 (se nedan)
- Bilaga 3 Lägesrapport från nätverksgruppen för hållbara storföretag

- Bilaga 4 Lägesuppdatering implementering färdplaner
- Bilaga 5 Medaktörerna och medaktörsmötena (se nedan)

Vid protokollet

Micke Larsson